

Vieroučné dôrazy metodizmu

Pavel Procházka

I. O všeobecnom vykúpení

Písmo Sväté v Starej zmluve hovorí o vyvolenom ľude - Izraeli, v Novej zmluve o vykúpenom ľude - cirkvi. Pán Boh tento svoj ľud miluje. Súčasne sa dozvedáme, že jeho svätosť neznesie nič, čo je poznačené hriechom. Ktože potom môže mať s ním spoločenstvo? Ved' všetci ľudia zhrešili.

Žiadny ľudský skutok, hoci by bol aj najušľachtilejší, nemôže odčiniť hriech. Hriech má nesmiernu ničivú moc, ktorá púta ľudí k sebe ako otrokov. Proti nej môže účinne zasiahnuť iba Boh sám. A to On aj urobil, pretože chcel. Iba z milosti a zo súcitu s nami. Vykúpenie ľudí z otroctva hriechu ho však veľa stálo. Až zmierujúcou obeťou svojho Syna Ježiša otvoril prístup do spoločenstva jeho ľudu. To urobil zásadne pre každého.

Človek, ktorý uverí a privlastní si vo viere riešenie v Ježišovi Kristovi, má vyriešenú otázku svojho hriechu. Proti ničivej moci hriechu stavia nadvládu Spasiteľa a moc Duchu Svätého k novému životu. Vtedy prijíma svoje miesto v Kristovej cirkvi. Boh sa mu opäť zjaví vo svojej nekonečnej láske.

Je treba poznamenať, že toto je Božia cesta za každým človekom a nikto nie je vylúčený z Božieho záujmu. Ježiš Kristus zomrel za všetkých ľudí, za celý svet. Spasenie je pripravené, ale Boh ťa volá k viere. Ako na toto volanie odpovedať? Pokúsime sa to sledovať.

Biblické miesta na zamyslenie:

Najskôr považuj nad nasledujúcimi dôkazmi z Božieho slova, že naskutku smie každý človek hľadať Boha:

- Lebo tak Boh miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nik nezahynul, ale aby večný život mal každý, kto verí v neho

/J 3,16/.

- Toto je dobré a príjemné pred naším Spasiteľom, Bohom, ktorý chce, aby všetci ľudia boli spasení a prišli k poznaniu pravdy /1Tm 2,3-4/.

- Dietky moje, toto vám píšem, aby ste nehrešili. Ale ak niekto zhreší, máme u Otca obhajcu - Ježiša Krista, spravodlivého. On je obeťou zmierenia za naše hriechy, no nielen za naše, ale aj za hriechy celého sveta /1J 2,1-2/.

Zamysli sa aj nad tým, kto nebude spasený:

- Kto uverí a bude pokrstený, bude spasený. Kto však neuverí, bude odsúdený /Mk 16,16/.

- Kto verí v neho, nie je odsúdený. Kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno jednorodného Syna Božieho /J 3,18/.

II. O pokání

Veríme podľa Písma, že pokánie je proces vnútornej zmeny zmýšľania, ktorá súvisí s Božím volaním k viere v Ježiša Krista. Boh vo svojej milosti pracuje na nás Duchom Svätým aj vtedy, keď blúdime ďaleko od neho. Nechce, aby niekto nedosiahol cieľ. To označujeme ako predbežnú milosť, ktorá obsahuje "prvé želanie páčiť sa Bohu, prvý papršlek svetla vzhľadom na jeho vôľu a prvé pominuteľné usvedčenie, že sme proti nemu zhrešili" /J.Wesley/.

Keď sa nevzpierame, priblíži sa k nám Božie kráľovstvo s usvedčujúcou milosťou, ktorú Písmo označuje ako pokánie. Právě pokánie sa prejavuje ľútosťou nad svojvoľným spôsobom života, vyznaním hriechov a prinášaním ovocia pokánia.

Pokánie je výsledkom Božieho milostivého konania s nami, ale nenapĺňa sa bez spolupráce človeka. V úprimnej ľútosťi nad doterajšou svojvôľou sa otvárame prijatiu a uplatneniu Božej vôle vo svojom ďalšom živote. Vyznaním hriechov dostávame Božie odpustenie prostredníctvom Ježiša Krista a tým aj očistenie našej minulosti. Ovocie pokánia sa prejavuje

tým, že v našom živote mizne svojvôľa, pýcha, láska k svetu, žiadosť očí a všetky ostatné znaky starého života a prejavuje sa túžba po novom živote. Pretože pokániu predchádza viera, ani skutky pokánia samotné nepomôžu, pokým neprijmeme Ježiša Krista ako svojho Spasiteľa.

Biblické miesta na zamyslenie:

Z niekoľkých desiatok starozmluvných opisov pokánia vyberme na úvahu tri typické:

- Hľadajte Hospodina, dokiaľ sa dáva nájsť, vyzývajte ho, dokiaľ je blízko! Nech bezbožný opustí svoju cestu a muž nepravosti svoje myšlienky a nech sa obráti k Hospodinu, aby sa zmiloval nad ním, k nášmu Bohu, lebo on hojne odpúšťa /Iz 55,6-7/.

- Tvoje potomstvo má nádej, vrátia sa synovia na svoje územie, vraví Hospodin. Počujem, počujem žalostiť Efrajim: Pokáral si ma a ja dal som sa pokárat' ako necvičené teľa. Prived' ma naspäť, aby som sa obrátil, lebo ty si môj Boh, Hospodine, ved' po svojom odvrátení cítim ľútosť a keď som pochopil, bijem sa v bedrá. Som zahanbený a pohanený, lebo znášam potupu za svoju mladosť. Či mi je Efrajim nie drahým synom alebo rozkošným dieťaťom? Ved' kedykoľvek hovorím proti nemu, ešte vždy sa naň rozpomínam. Preto moje vnútro planie preň, musím sa nad ním zmilovať - znie výrok Hospodinov /Jr 31,17-20/.

- Teraz však - znie výrok Hospodinov - vráťte sa ku mne celým srdcom a s pôstom, plačom a nárekom! Roztrhnite si srdcia a nie šaty, vráťte sa k Hospodinu, svojmu Bohu, lebo je milostivý a milosrdný, zhovievavý a hojný v milosti, lebo mu je ľúto spôsobiť pohromu /Jl 2,12-13/.

Nová zmluva sa zaoberá otázkou pokánia na takmer päťdesiatich miestach, z ktorých predkladáme:

- Kajajte sa, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo /Mt 3,2/.

- Naplnil sa čas a priblížilo sa kráľovstvo Božie. Kajajte sa a verte v evanjelium! /Mk 1,15/.

- Kajajte sa teda a obráťte sa, aby vám boli zotreté hriechy /Sk 3,19/.

- Ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej nepravosti /1 J 1,9/.

III. Ospravedlnenie z viery

Biblické slovo "ospravedlnenie" je forenzný, čiže súdny pojem z oblasti uplatňovania zákona, v danom prípade označujúci právny akt vyhlásenia oslobodzujúceho rozsudku. Ospravedlnenie tak zakladá zákonný stav dotyčnej osoby. Základom pre vyhlásenie Božieho oslobodzujúceho rozsudku je obeť.

Pred obrátením k Bohu sme sa spoliehali na vlastnú spravodlivosť a dúfali sme, že ak je nejaký Boh, budeme spasení pre svoje dobré skutky. Keď sme však prežili ozajstné pokánie a stáli sme pred Božím súdom, poznali sme svoju nedostatočnosť v každom smere. Svoje hriechy nemôžeme vyvážiť žiadnou vlastnou dobrotou ani žiadnou obeťou a zaslúžime si len smrť.

Jedinou pomocou je nám sám Boh, pretože si smrť hriešnika neželá. Jeho milosť sa stala predmetom našej nádeje. Zjavil nám svoje vlastné riešenie našej biednej situácie prostredníctvom najcennejšej obeti Božieho Syna Ježiša Krista. On zomrel namiesto nás a Boh od nás očakáva, že si túto obeť vierou privlastníme.

Ospravedlnenie z viery je význačná teologická náuka. Vierou v Ježiša Krista dosahujeme odpustenie, prepáčenie hriechov. Toto odpustenie sa vzťahuje na všetky hriechy minulosti, "malé aj veľké". Dôvodom odpustenia je Božia láska konkrétne sa prejavujúca milosťou voči previnilcom. Zo strany ľudí je potrebné prijať dar Božej milosti. "Kresťanská viera nie je iba súhlasom s celým evanjeliom Kristovým, ale plným spolaľnutím sa na krv Kristovu, dôverou v zásluhy jeho života, smrti a vzkriesenia, spočítaním na ňom ako našom Zmierovačovi a Živote, ako obetovaného za nás a žijúceho v nás" /J. Wesley/.

Biblické miesta na zamyslenie:

- Abrám uveril Hospodinu a on mu to počítal za spravodlivosť /1M 15,6/.

- /Hospodin bovorí:/ Keď mi prinášate spaľované žertvy, vo vašich daroch nemám záľuby, na obeť spoločenstva z vašich tučných zvierat sa nepozriem /Am 5,22/.

- Lebo tak Boh miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik nezahynul, ale aby večný život mal každý, kto verí v neho /J 3,16/.
- Všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu. Ospravedľňovaní sú zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Kristu Ježišovi. Boh ho ustanovil za prostriedok zmierenia jeho krvou skrze vieru. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť odpustením hriechov, ktoré boli spáchané predtým, v čase Božej trpezlivosti, aby v terajšom čase preukázal svoju spravodlivosť, totiž že je spravodlivý a že ospravedľňuje toho, kto verí v Ježiša /R 3,23-26/.
- Mzdou hriechu je smrť, avšak milostivým darom Božím je večný život v Kristu Ježišovi, našom Pánovi /R 6,23/.
- Ospravedlnení sme teda z viery, máme pokoj s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista. Skrze neho sme vierou získali aj prístup k milosti, v ktorej stojíme, a chválime sa nádejou na Božiu slávu /R 5,1-2/.
- Koniec zákona je totiž Kristus na spravodlivosť každému veriacemu /R 10,4/.
- Je zjavné, že u Boha nikto nie je ospravedlnený zo Zákona, pretože spravodlivý bude žiť z viery. Zákon však nie je z viery, ale: Kto plní prikázania, bude z nich žiť /Ga 3,11-12/.

IV. O znovuzrození

Ospravedlnenie z viery sa deje na nebi, ale má priamy dôsledok na náš život na zemi. V tom istom čase, keď sme boli ospravedlnení, sme sa tiež znovuzrodili do nového života a Boh začal proces nášho posväcovania. Znovuzrodenie znamená, že sa úplne obrátíme k Bohu a pozorne načúvame, aby sme vedeli, čo chce s nami robiť a na čo nás potrebuje.

Pre nás sa tým začína nové obdobie, v ktorom sa Božia láska rozlieva v našom srdci prostredníctvom moci Ducha Svätého. Dochádza k mnohým zmenám v našom správaní sa. Je to, ako keby sme prežili vzkriesenie zo smrti. Boh nás vedie a obnovuje na svoj obraz, ktorým je pravá svätosť: milovanie sveta sa mení na lásku Božiu, pýcha na pokoru, zloba na miernosť, nenávisť, závisť a zlomyseľnosť na úprimnú, pokornú, nesebeckú lásku ku všetkým ľuďom. Tieto veci môžeme prežívať veľmi dramaticky, pretože sa stávame novým stvorením. Do chaosu hriechu vstupuje poriadok Božieho kráľovstva odpustenia a lásky. Duch Svätý preberá vládu nad naším duchom. Vydávame sa na cestu: pri znovuzrození nie sme dokonalí, predsa však už nastala zásadná zmena. Táto zmena nie je skrytá, možno ju pozorovať v našom živote. Viera, nádej a láska sú nielen v srdci, ale prejavujú sa slovami a skutkami. Metodisti veria v súlade s Písmom, najmä podľa Jakubovej epištoly, že spasení sme vierou cez konajúcu lásku. Znovuzrozením sa dostávame na začiatok takéhoto aktívneho vzťahu k Bohu a k blížnym. Keď sme z milosti Božej boli na nebi ospravedlnení vierou v Pána Ježiša a znovuzrození na zemi, boli sme posvätení.

Biblické miesta na zamyslenie:

- Daj mi počuť slová radosti a potešenia, nech zajasajú kosti, čo si zdrvil. Zakry si tvár pred mojimi hriechmi a zotri všetky moje viny! Stvor mi čisté srdce, Bože, obnov vo mne pevného Ducha! /Ž 51,10-12/.
- /Pán Ježiš svojim učeníkom/ povedal: Amen, hovorím vám, že ak sa neobráтите a nebudete ako deti, nikdy nevojđete do nebeského kráľovstva /Mt 18,3/.
- Bol jeden človek, farizej, menom Nikodém, popredný muž medzi židmi. Ten prišiel k nemu v noci a povedal mu: Rabbi, vieme, že si učiteľ, ktorý prišiel od Boha, lebo nik nemôže činiť znamenia, ktoré ty činiš, ak len Boh nie je s ním. Ježiš mu odvetil: Amen, amen, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí znovu, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo. Nikodém mu riekol: Ako sa môže narodiť človek, keď je starý? Či môže druhý raz vojsť do lona svojej matky a narodiť sa? Ježiš odpovedal: Amen, amen, hovorím ti: Ak na niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho. Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nediv sa, že som ti povedal: Musíte sa znovu narodiť /J 3,1-7/.
- Ak je niekto v Kristu, je novým stvorením. Staré veci pominuli, hľa, nastali nové /2K 5,17/.

- Oblečte si nového človeka, stvoreného podľa Boha v spravodlivosti a svätosti pravdy /Ef 4,24/.

V. O svedectve Ducha

Na živote posväteného človeka naďalej pracuje Duch Svätý. Priamo nám dosvedčuje, že sme Božie deti, že Ježiš nás miluje, naše hriechy sú zahladené a preto sa náš nebeský Otec nad nami zmilováva.

S Johnom Wesleyom veríme a učíme, že existuje priame svedectvo Ducha do našich srdc a nepriame svedectvo z "ovocia" nášho života.

Priame svedectvo Ducha je v prvom rade krst Duchom Svätým a ohňom. Je to niečo tak významné, že o tom sa nedá nevedieť. Je však ešte aj iné priame svedectvo Ducha, ako napr. priame pôsobenie na naše svedomie.

Nepriame svedectvo Ducha je ovocie života, ktorý vykazuje Božiu moc. "Kresťanstvo začína práve tam, kde pohanská mravnosť končí: pri chudobe ducha, usvedčení z hriechu, vzdaní sa seba samého, pri svojej vlastnej spravodlivosti /prvý bod v náboženstve Ježiša Krista/, pri opustení všetkého pohanského náboženstva". Wesley vidí ako cieľ kresťanstva obnovu srdc na obraz Boží, nápravu úplnej straty spravodlivosti a pravej svätosti, ktorú sme utrpeli hriechom Adama a Evy. Nepriamym svedectvom Ducha je pre nás každodenná skúsenosť: naše konanie ako veriacich je motivované láskou k blížnym. Zálubou posväteného človeka je konať dobro. Toto nepriame svedectvo Ducha je dané predovšetkým nám. Často však aj ľudia okolo nás, najmä iní kresťania, poznávajú Božie dielo s nami.

Svedectvo Ducha sa nám neodníma, pokým nezídeme z cesty posvätenia.

Biblické miesta na zamyslenie:

- Ukázali sa im ohnivé jazyky, rozdelené tak, že na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi, ako im Duch dával hovoriť /Sk 2,3-4/.

- /O Timotejovi/ V Lystre a Ikónii o ňom bratia vydali dobré svedectvo /Sk 16,2/.

- Všetci, ktorých vedie Duch Boží, sú Boží synovia. Ved' ste neprijali ducha otroctva, aby ste opäť žili v strachu, ale prijali ste Ducha synovstva, v ktorom voláme: Abba, Otče. Tento Duch sám dosvedčuje nášmu duchu, že sme Božie deti /R 8,14-16/.

- Hovorím pravdu v Kristu, neklamem a dosvedčuje mi to moje svedomie v Duchu Svätom /R 9,1/.

- Ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotivosť, vernosť, miernosť, sebaovládanie /Ga 5,22-23/.

- Kristus priniesol jednu obeť za hriechy a navždy zasadol po pravici Boha. Odvtedy čaká, kým mu nebudú jeho nepriatelia položení ako podnožka pod nohy. Lebo jednou obeťou navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú. Dosvedčuje nám to i Duch Svätý, keď hovorí: Toto je Zmluva, ktorú s nimi uzavriem po tých dňoch, hovorí Pán: Moje zákony vložím do ich srdc a vpíšem im ich do mysle, a na ich hriechy a nepravosti si už viac nespomeniem /Žd 10,12-17/.

- Ak prijímame svedectvo ľudí, Božie svedectvo je väčšie. Božie svedectvo je to, že svedčil o svojom Synovi. Kto verí v Božieho Syna, má svedectvo v sebe. Kto neverí Bohu, urobil ho klamárom, lebo neuveril svedectvu, ktoré Boh vydal o svojom Synovi. A to je svedectvo, že nám Boh dal večný život a tento život je v jeho Synovi. Kto má Syna, má život, kto nemá Božieho Syna, nemá život /1J 9-12/.

VI. O svätosti: posvätenie a dokonalosť

Wesleyova teologická koncepcia spasenia je takáto: ospravedlnením a znovuzrodením sa začína život viery, ktorý potom pokračuje cestou svätosti až k úplnému posväteniu čiže kresťanskej dokonalosti. "Spravodlivosť Kristova je nesporne nutná pre každú dušu, vstupujúcu do slávy, avšak rovnako tak aj osobná svätosť pre každého človeka... Prvá je nutná, aby nás oprávnila pre vstup do neba, druhá, aby nás pre to kvalifikovala."

Posvätenie je bezprostredné ovocie ospravedlnenia. Ospravedlnenie označuje, čo Boh robí pre nás prostredníctvom svojho Syna, posvätenie, čo Boh robí v nás prostredníctvom svojho Ducha: oddelenie pre jeho službu a schopnosť umierať hriechu a žiť Božej spravodlivosti. To sa prejavuje známosťou Božích ciest, viery, pokánia, lásky, horlivosti a trpezlivosti. Každý, kto verí v Pána Ježiša Krista, je posvätený.

Po ospravedlnení Kristovou obeťou, keď sme sa narodili z Ducha, sa začína "postupné posvätenie". Vtedy umírtvujeme skutky tela, zlé náklonnosti a stále viac žijeme Bohu a robíme dobre všetkým ľuďom. Tak očakávame úplné posvätenie, plné spasenie od všetkých hriechov, od pýchy, svojvôle, zlosti, nevery, alebo ako to nazýva apoštol "nesieme sa k dokonalosti".

Dokonalosť v živote kresťana má rôzny význam, ale dá sa zhrnúť do pojmu "dokonalá láska". Láska, ktorá vyháňa hriech, naplňuje srdce a celú dušu, vždy sa raduje, bez ustátia sa modlí, za všetko ďakuje.

Biblické miesta na zamyslenie:

- Aj vás, ktorí ste kedysi boli odcudzení a nepriateľsky zmýšľajúci, zlo konajúci, teraz zmieril skrze smrť jeho ľudského tela, aby vás postavil pred seba svätých, nepoškvrnených a neobžalovateľných, ak totiž vytrváte pevní a stáli vo viere, ak sa neodkloníte od nádeje evanjelia /Ko 1,21-23/.

- Lebo to je Božia vôľa: vaše posvätenie /1 Te 4,3/.

- Sám Boh pokoja nech vás celých posvätí, a pri príchode nášho Pána Ježiša Krista nech zachová vášho neporušeného ducha, dušu i telo bez úhony /1 Te ,23/.

- Preto nechajme teraz počiatky učenia o Kristovi a venujme sa tomu, čo vedie k dokonalosti /Žd 6,1/.

- Potrebujete vytrvať, aby ste plnením Božej vôle dosiahli zasľúbenie /Žd 10,36/.

- Rovnako ako je svätý ten, ktorý vás povolal, aj vy buďte svätí v celom svojom počínaní /1 P 1,15/.

- Jeho láska k nám dosiahla dokonalosť v tom, že máme istotu v deň súdu. Lebo aký je on, takí sme aj my na tomto svete. V láske nieta strachu, ale dokonalá láska vyháňa strach: lebo strach býva pred trestom, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske /1 J 4,17-18/.

VII. O možnosti konečného odpadlivity

Z Písma si berieme poučenie, že existuje možnosť úplného a konečného odpadlivity pre osoby, ktoré prežili znovuzrodenie a ďalšiu prácu Ducha Svätého. Písmo opisuje tých, ktorým sa dostalo duchovné svetlo ako Božie vyvolenie a pomazanie, zakúsili nebeské dary a pôsobenie Ducha Svätého, a napriek tomu mohli odpadnúť a nakoniec zahynúť. Veľkým nebezpečenstvom pre nás veriacich je príliš vysoké zmýšľanie o nás samých a nízke úsudky o druhých. To je pýcha, ktorá predchádza pád. Taktiež nepochopená zvesť o milosti môže viesť k umírtveniu viery, neplodnému životu a nedosiahnutiu cieľa.

V tejto dobe milosti je daná možnosť všetkým, ktorí počujú evanjelium. Kristova obeť je dostatočná pre každého, kto verí, aby nezhynul, ale mal večný život. Ale Biblia hovorí, že musíme bdieť. Náš pobyt na zemi je dobou skúšok. Sme vystavení najrôznejším pokušeniam. Môžeme však kedykoľvek robiť pokánie! Práve tak môže dobrý človek upadnúť nazad do hriechu a zahynúť, ak nebude robiť pokánie. Boh nám dal slobodu výberu.

Biblické miesta na zamyslenie:

- Tak zomrel Saul pre nevernosť, ktorej sa dopustil voči Hospodinovi, pretože nezachovával slovo Hospodinovo, aj preto, že sa dopytoval ducha zosnulého a nehľadal radu u Hospodina. Preto ho vydal na smrť a kráľovstvo presunul na Dávida, syna Izajovho /1 Kron 10,13-14/.

- Spravodlivosť nezachráni spravodlivého v deň, keď spácha priestupok. Ani bezbožný nepadne pre bezbožnosť v ten deň, keď sa odvráti od svojej bezbožnosti. Ani spravodlivý nemôže ostať nažive pre svoju spravodlivosť v ten deň, keď sa dopustí hriechu. Ak poviem spravodlivému: Určite ostaneš nažive!, ale on sa spoľahne na svoju spravodlivosť a bude páchať nepravosť,

nijaké jeho spravodlivé skutky sa nepripomenú, ale zomrie pre svoju nepravosť, ktorú spáchal /Ez 33,12-13/.

- Bdejte a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia. Ducha je síce ochotný, ale telo slabé /Mt 26,41/.

- /Ježiš hovorí:/ Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. Každú ratolesť na mne, ktorá neprináša ovocie, odrezáva a každú, ktorá prináša ovocie, čistí, aby prinášala viac ovocia... Ak niekto nezostáva vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť, a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia do ohňa, a tak zhoria /J 15,1.2.6/.

- Nenamýšľaj si, ale sa boj! Lebo ak Boh neušetril prirodzené vetvy, neušetrí ani teba. Uvedom si teda dobrotu a prísnosť Božiu, prísnosť voči tým, ktorí padli, ale dobrotu Božiu voči tebe, ak zotrváš v tej добрote, lebo inak budeš aj ty odseknutý /R 11,20-22/.

- S bázňou a chvením pracujte na svojej spáse /Fp 2,12/.

- Vieru a dobré svedomie, ktoré niektorí zavrhlí a vo svojej viere stroskotali. Medzi nimi je Hymeneos a Alexandros, ktorých som odovzdal Satanovi, aby dostali príučku a nerúhali sa /1 Tm 1,19-20/.

- Veď tým, čo už raz boli osvietení a okúsili nebeský dar a tí, čo sa stali účastníkmi Ducha Svätého a okúsili dobré Božie slovo a sily budúceho veku a potom odpadli, tým nie je už možné, aby znovu boli privedení k pokániu, pretože nanovo križujú Božieho Syna a vystavujú ho posmechu /Žd 6,4-6/.

- Lebo ak dobrovoľne hrešíme po tom, čo sme prijali poznanie pravdy, neostáva už viac pre nás obet' za hriechy, ale iba hrozné očakávanie súdu a páľava ohňa, ktorý strávi protivníkov /Žd 10,26-27/.